

DOMOVINA

Izhaja 5., 15. in 25. dan vsakega meseca. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje vsakokrat po 10 kr. od garmond-vrste. Velja za celo leto 2 gld., za pol leta 1 gld., za četrť leta 50 kr. Naročnina naj se pošilja Upravništvu „Domovine“ v Celji.

Česa treba avstrijskim Slovanom? Skupnega slovanskega dnevnika.

„Slovanski Svet“ v Trstu je sprožil dobro misel, ko je v svojem zadnjem broju zagovarjal in dokazoval, kako potreben bi bil avstro-ogerskim Slovanom centralni organ. To potrebo čutimo vsi zavedni Slovani. Vsak izobražen človek rad čita večji dnevnik, list, ki ima kolikor toliko svetovne veljave. Ali kar je dnevnikov v Avstriji, stojé skoro vsi na enostranskem stališču, največ so v židovskih rokah in Slovanu malo ali nič prijazni, navadno pa celó sovražni. Tukaj govorimo največ o listih, ki so pisani v neslovanskih jezikih. Kar je uradnih, vladnih ali polvladnih listov, ti so navadno to, kar je „Blažev žegen“, o katerem pravi ljudski humor, da če ne koristi, škoduje pa tudi ne. O teh dnevnikih pa velja nasprotno: Če ne škodujejo, koristijo nam Slovanom gotovo ne. Kar je pa privatnih dnevnikov v Avstriji, nemških in laških, ti so nam Slovanom kar naravnost neprijateljski. Izjema so bili le konservativni listi pred koalicijsko dobo; a zdaj so skoro popolnoma hrbet obrnili Slovanom, kakor to kolikor toliko svedoči glavni list avstrijskih konservativcev „Vaterland“. Od nemških listov sta Slovanom prijazna le dnevnika: „Politik“ v Pragi, in „Agramer Tagblatt“ v Zagrebu.

Ker je danes moda in potreba, da slehern človek čita, zato je novinarstvo silno važno. Žalibog le,

kakor dobro poudarja „Slovanski svet“, „nemško novinarstvo, kolikor je vplivno, vse v židovskih rokah, in tudi za dobro plačo deluje za tuje in stalno za protislovanske interese“; in v obeh polovinah cesarstva, je skoro vsegamogočno; ono, kakor smo opazovali poslednja leta, doseže vse, kar hoče, torej tudi to, kar kdo drugi hoče s podkupljenjem. V dveh treh dneh more židovsko novinarstvo spraviti kako vprašanje na dnevni red in delovati na to, da se reši v istem smislu, kakor hoče, eventualno celo to zahteva. Primerov izza poslednjih let bi mogli kar nakopiti in dokazati, da najvažnejši slučajji so bili obrnjeni ali proti posamičnim slovanskim narodom, ali pa proti avstro-ogerskim Slovanom v obče. Isto novinarstvo ima za vsak obrok posebna gesla ali odbrane besede, s katerimi blati in ovaja ter sumniči delovanje slovanskih strank in narodov.

Potem je vpliv židovskih novin opasen tudi zaradi tega, ker vporablja vodén, na široko razvijajoči se slog, s katerim skuša čitatelje mamiti takó, da bi na posled ne mislili čisto nič več. Dosegli so židovski, celó glavni, le inteligenciji namenjeni listi uže toliko, da jej morejo natvezovati, kar koli želé; kdor opazuje ta glavna glasila, mora se le čuditi, kakó more nemška inteligencija molčati nasproti takim podlostim, preobračanjem in najplitviše vrste logičnim kozlom in skokom. A ta inteligencija vzame vse za resnico, ker je v logičnem mišljenju uže popačena, in ker se jej dobro zdi, da židovski listi poleg vsega drugega vendar zagovarjajo nemško

narodnost in politiko ter pobijajo vse stremljenje in delovanje slovanskih narodov.

Vsled teh za Slovane škodljivih in za poštene, pravične in izobražene Nemce malo častnih časnikarskih prikazni svetuje „Slov. Svet“, da bi se na dan spravil velik centralni organ avstro-ogerskih Slovanov, in sicer v nemškem jeziku. Tega nasveta se je sicer sám predlagatelj vstrašil, češ, očitali bodo neprijatelji Slovanom z nova, da se morajo Slovani posluževati nemškega jezika, kedar se hočejo med seboj razumeti. Čeravno v tem očitani nekaj resnice tiči, vendar bi bil velik nemški dnevnik v slovanskem duhu radi tega potreben, da tudi Neslovani iz njega resnico o Slovanih izvedó. Da se kaj takega izvrši, bilo bi res potrebno, in za to naj bi osobito slovanski poslanci skrbeli.

Misel naša pa je, da bi se mogel tudi slovanski dnevnik osnovati pisan pa naj bi bil v vseh avstrijskih slovanskih jezikih, in to ena in ista številka naj bi članké, dopise, novice, politične preglede, podlistke in drugo imela v raznih jezikih. Naj bi bil list še taka mešanica vseh slovanskih jezikov, nič ne dé. Vsaj bi se s tem Slovani najlože privajali svojim in sorodnim jezikom. Vsaj se nič lože ne razume, nego političen časopis, ker so dnevni dogodki in njih razprave itak po vseh listih enako glaseče.

Sicer se pa lahko uvede tudi nekaj sistematike v tak list; n. pr. političen razgled bi bil lahko vsak teden v drugem slovanskem jeziku, dopisi pa bi se ravnali po deželi, iz katere in o

LISTEK.

V spomin Ferdinandu Kralju,

bogoslovcu IV. leta, umrlemu 25. prosinca 1894.

Veramente siam noi polvere ed ombra;

Veramente falace è la speranza.

Petrarka.

Zopet usekala smrt si cerkvi in národu rano,
Vzemši mladeniča nam in položivši ga v grob.

Trud nadelaval mu pot v življenji je v lepo bodočnost,

Blag je njegov bil namen, biti Vsemožniku v čast.

Vzvišen mu bil je poklic in zánj se pripravljaj
je resno,

Nade mu svit je migljaj, da pred oltarjem bo stal,

Toda zamán, ah, zamán je bila ta sladka mamilka;
Izpolnitev želje mu je preprečila smrt.

Često razbila takó mornarju je brod prej nevihta,
Nego je v luko priplul, v varno zavetje prispel.

Krasna je svojstva imel: pobožnost, marljivost
in vstrajnost,

Blago in krotko srcé, vneto za narodno stvar.
Mnogo bi storil za rod, ko dalje imel bi življenje,

Veri bi steber bil čvrst, širil omike bi luč.
Sladek up materi bil in up je bil svojim župljanom,

Kakor vtopi se čolnič, zginol ta sladki je up.

Smrt gospodari strašno, človeška nje žalost ne gane,

Nima oči za solzé, ne za ihtenje ušes.

Blag Ti ostani spomin med živniki, dragi pokojnik,
Prost pozemeljskih težav v večnem se raju raduj!

Božidar Flegerič.

Slovenska bralna društva na deželi.

Povsod po lepih slovenskih krajinah, od Mure do Save, od ogerskih mej do izvira bistre Savinje, povsod nastalo je v zadnjem času lepo število društev, katerih blag namen je zbujevati in dramiti ljudstvo k narodni zavesti. V to svrhu napravljajo veselice ter posojujejo udom časnike in knjige. Blag in lep je namen bralnih društev, samo vsikdar ga ni lahko doseči. Temu društvu manjka delavnega načelnštva, drugim knjig, tretjim znabiti celo udov, dokaz da društvo ni bilo prav ustanovljeno. Ustanoviti društvo je lahko, a zdržati ga je težko. Rad bi videl v vsaki večji fari bralno društvo, vendar bojim se, da jih bode čez leto in dan mnogo zaspalo.

Bralna društva na deželi (ne govorim o mestnih čitalnicah), morala bi biti blizo tako-le ustanovljena:

Prvi pogoj je, da ima društvo požrtvovalnega predsednika in knjižničarja, ki se ne vstrašita dela; kajti kdor hoče bralno društvo prav

voditi in knjižnico imeti lepo urejeno, ima vsak teden okolu 3 ure dela, v začetku pa še več.

2.) Naj si društvo preskrbi privatno stanovanje, ne pa v krčmi, ker marsikateri, ki nima vsikdar denarja v žepu, si ne upa vstopiti in načelnštvu takega društva se ne bode moglo podtikati, da vabi mlado ljudstvo v krčmo.

3.) Društvo si mora preskrbeti, kakor hitro je mogoče mnogo lepih knjig, in to je pglavitno, da se društvo samo zdrži. Dobri so tudi časniki in vsako bralno društvo mora jih nekaj imeti, da tudi priprosti delavec zve, kako se svet suče. Dnevnik, bi skoraj rekel, so v bralnih društvih na deželi nepotrebni, ker med tednom v društveni sobani itak nobeden ne bere, do nedelje se pa že preveč nabere.

Da so pa knjige glavni del pri bralnih društvih na deželi, dokaz mi je ta, da društvo, s katerim ima pisalec teh vrstic opraviti, tako lepo napreduje. Ravno danes je pol leta staro, pa šteje 168 udov in zakaj? zato ker šteje v svoji knjižnici skoraj 300 mičnih in poštenih, zabavnih in podučnih knjig. Vsako nedeljo izposodi to društvo najmanj 50 knjig.

Nekdo mi je tudi rekel, da so bralna društva le v kvar časnikarstvu, ker bi si marsikateri naročil sam časnik, ker ga pa v bralnem društvu dobi, tega ne stori. Ko sem pa zatrjeval, da je knjižnica pglavitna reč v bralnih društvih na deželi, preklical je hitro svojo trditev.

Knjige naj se izposojujejo na dom, časniki naj se berejo v društveni sobani.

kateri bi bili pisani. Na Dunaji ne bi bilo težko takov dnevnik na svetlo spraviti. Zvezali in zavezali bi se slovanski državni poslanci v ta namen, pridobili naj bi za sotrudnike slovansko občinstvo in drugo mnogobrojno ondi bivajoče slovansko razumništvo. Na časničarskem polju ne bi to nič novega bilo, vsaj smo že imeli liste, ki so gojili hkrati več slovanskih jezikov. A bili so to listi največ le strokovne ali jezikoslovne vsebine. Splošno slovanski politični list in to dnevnik imel bi večjo veljavo in večjo prihodnost, seveda le tedaj, ako smo složni in požrtovalni, osobito ako so naši posanci, naši voditelji složni in požrtovalni. —

Beseda o posojilnicah.

Od Drave 17. svečana.

Priporočali ste, gospod urednik, v „Domovini“ ustanovitev posojilnic po Raiffeisenovem navodu, t. j. posojilnice za majhno okolico, katere imajo nizke deleže in katere ves letni dobiček prištevajo k zalogi za izgube, ki bi jih zadele pri dolžnikih. Res je, da imajo take posojilnice mnogo dobrega v sebi, ako se razumno in skrbno vodijo. Kajti načelniki take posojilnice, namenjene samo eni ali nekaterim občinam, lahko poznajo skoz in skoz ljudi, ki pri posojilnici denarje iščejo in zato se izgubam lahko ognejo. Tudi imajo take posojilnice manjše koleke (štampeljne) za dolžna pisma, kakor posojilnice, ki delajo brez ozira na meje občin, okrajev in celó dežel.

Vendar pa je marsikaj važnejšega pomisliti pri ustanovitvi vsake posojilnice. Pred vsem je pitanje ali prašanje, od kod bode dobivala posojilnica denarje in pa, če ima kraj zadosti mož, ki so sposobni za vodstvo posojilnice.

V zadnjem oziru postopalo se je — po moji ponižni sodbi — v nekaterih krajih s prevelikim zaupanjem in zanašanjem na Božjo milost, da bode vrlim prvim — bolje prvemu načelniku posojilnice dala dolgo krepko zdravje in življenje. Bog je do sedaj tudi res bil milostljiv in pustil je zaslužne omenjene može na svojih mestih. Nesreča pa vendar utegne priti in treba je zato vedno in zmerom misliti na nadomestitelje sedajnih načelnikov. Bode jih imela vsaka posojilnica? — „Nadjá se srce in — boji.“

Ravno malo okrožje posojilnice, roditi utegne tam pa tam morebiti premalo ojstrost načelnikov, ki so znani, v rodu ali žlahti, ali na kakoršen si bodi način zvezani več ali manj z vsem prebivalstvom v okrožji take male posojilnice. Rojaki, oskrbovanje ljudskega ali tujega denarja, kakor je posel ali opravek posojilnicam, zahteva

Pa kaj, ko je dobrih in mičnih knjig tako težko dobiti. — Jaz pa vem tukaj za pomoč, ter sem prepričan, le na ta način si bodejo obilna bralna društva opomogla in ne bodo vsahnila. Medsebojne podpore in zveze nam je treba. Z združenimi močmi postala še bodo bralna društva dobre šole in poštena zabavišča mladine in odraslih, ter bodo stala kakor močni gradovi, katerih napadi naših sovražnikov ne bodo razrušili.

Vsako bralno društvo, katero ima knjižnico, ima gotovo tudi nekaj knjig po dvoje ali troje — naša ima okolo 200 knjig po dvoje — drugo društvo pa ravno teh knjig nima, ima pa zopet druge po dvoje. Ko bi tako te knjige, katere imajo posamezna bralna društva v dvojnem iztisu, se razdelila med druge, ki še teh nimajo, kako krasne narodne knjižnice bi kmalo nastale. V ta namen moral bi se voliti odbor (najbolje v Celju), ki bi knjige sprejemal in razdeljeval. Ta odbor bi gotovo dobival od raznih strani podpore, marsikateri bi mu z oporoko svojo knjižnico izročil. Saj vsaki ve, da se knjige pri dražbi pod nič prodajajo.

Vsem bralnim društvom na deželi, kateri si hočejo še lepšo knjižnico preskrbeti in ki si hočejo število udov podvojiti, znabiti potrojiti, polagam to na srce, ter prosim naj svoja mnenja in sklepe v kratkem upošljejo gospodu Dragotin Hribarju v Celje. SŠ.

brezozirnost in ne privoljuje, da bi vodili posojilnico taki možje, ki se bojijo zamere.

V taki nevarnosti pa so ravno male, t. j. Raiffeisenove posojilnice. Ena taka posojilnica ima načelnike, ki si niso upali odreči posojila zadolženemu sosedu. Dali so mu denarje in peneze. Vrniti jih ni mogel. Spravili so ga drugi po potu prisilne dražbe od hiše. Posojilnica je denarje svoje izgubila in — še hujše — pozneje si načelniki niso upali terjati porokov, dobrih prijateljev — denar je šel! Takih reči se je bati pri takih posojilnicah, ki so samo za majhno okrožje, posebno, ako posojilnica nima svojega sedeža na mestu c. kr. okrajnega sodišča.

Pri posojilnicah je treba mnogo in mnogokrat pravoznanskega svéta. Brez tega naj ne dela nobena posojilnica. Kjer je sodišče, dobi se potrebno navodilo pri njem samem ali pri odvetniku, katera kaže zato voliti v načelstvo.

Čul sem, da pri nekaterih posojilnicah ne podpisujejo zadolžnic pravilno. To pa mora biti, ako se hoče ogniti nevarnosti, da se denar v potrebi ne more izterjati ali iztožiti. Kajti, ako se to ne more, pridejo drugi udje posojilnice morebiti kedaj res do plačila zavoljo nepravilnega, ali bolje rečeno, poslovanja s premalo izurjenostjo. Čul sem tudi, pa težko verjamem, da je neka posojilnica dajala denarje v zájem brez poročstva, ker se načelnik ni hotel zameriti prositeljem, ki so bili sicer v dobrih razmerah. Pri poslih s tujimi denarji mora vsa pristrčnost, vsa botrinja ali kumstvo molčati.

Podobne nauke daje tudi štajerski deželni odbor gledé ustanovitve Raiffeisenovih posojilnic, rekoč, da je prva skrb, najti sposobne načelnike. Ni gledati samo na današnje razmere, ampak preračunati, v kake okoliščine po znanih vzgledih pride v petih, desetih letih eden ali drugi.

Spodnještajerskim Slovencem sicer ni treba bilo naukov deželnega odbora v Gradcu. Mi smo že zdavnaj poprej ustanovili si posojilnice in izkušnje mnogih, skoro pri vseh že več ko desetih let, učijo, da je podloga slovenskoštajerskim posojilnicam prava in zdrava. Niso Raiffeisenove, niso skrčene na majhna okrožja. Na širokem temelju stojijo in pravila jim dovoljujejo, raztegovati svoje peruti po širokem in dolgem polju in res delajo v velikih krogih krepko in izdatno.

Izkušnje pri nas štajerskih Slovencih kažejo, da v občeh ni priporočati posojilnic v preozkih mejah, t. j. Raiffeisenovih. Od kod denar? — Znano je, da mnogi in mnogi skriva svoje denarje pred sosedom in jih zato ne nosi v občinsko (Raiffeisenovo) posojilnico. To mnogokrat samo zato, da sosedje ne izvejo, da ima „groše“ in ga ne nadlegujejo za posojila o potrebah svojih. Nese zato denar hraniti na tako mesto, kjer se ne izve, da ga ima, ker tudi morebiti ima namene ž njim, katerih še neče, da bi jih rodbina njegova poznala.

Izkušnje ravno učijo, da posojilnice z delokrogom skrčenim na majhno okrožje, ne dobivajo toliko denarja kot hranilnične vloge, kakor ga potrebujejo za zahtevana posojila. To se pravi, da take (Raiffeisenove) posojilnice same ob sebi izhajati ne morejo. Zato jim morajo deželni odbori ali druge ustanove denarje posojevati, kar tudi štajerski obeta. Zakaj potem take posojilnice sploh? Naj deželni odbor naravnost sam kmetu posodi!

Držimo se svojih izkušenj in ne snujmo posojilnic, ki nimajo upa, da se vzdržijo ob svojih hranilnih vlogah.

Eno še! Tako goreče priporočanje Raiffeisenovih (občinskih, farnih) posojilnic je gledé njih dovoljenih nižjih kolekov nekaj naših starejših posojilnic baje da zmotilo, da tudi dajejo manjše koleke na svoja, dolžna pisma; posebno, da ne pilepljajo potrebnega dvojnega koleka po lestvici II. na dolžna pisma s poroki. Prosimo vas, rojaki, verjemite „Zvezi slovenskih posojilnic“ in držite se njenih navodov. Manjše koleke in enotne smejo rabiti samo tiste posojilnice, ki imajo zato dovoljenje od c. kr. finančnega ravnateljstva in to ravno zavoljo rečenega delokroga, skrčenega na eno občino ali malo sosednih občin. Zdaj se odleti z majhnim kolekom, pozneje pa pride kazen in — škoda!

Celjske novice.

(Deseti občni zbor upravnega odbora „Južnoštajerske hranilnice v Celji“) vršil se bode v pondeljek dne 12. sušca t. l. ob deseti uri predpoldne v dvorani celjske čitalnice. — Vabila z dnevnim redom razposlala so se ravnokar.

(Južnoštajerska hranilnica v Celji) ta za slovenski Štajer prepotreben in velevažen denarni zavod, zaključil je svoj peti letni sklep, za upravno leto 1893 in sklicuje deseti občni zbor upravnega odbora. — Iz letnega računa mladega a krepkega našega zavoda, ki si je v teku jedva štiri in pol let, vzlic skrajnega pritiska naših narodnih nasprotnikov, pridobil vsestransko popolnega zaupanja med Slovenci, povzamemo začasno le glavne podatke in povdarjamo z veseljem, da je napredek enako, kakor do sedaj, tudi letos prav dovoljen. — Dokaz temu bodejo najštevilke! Koncem leta 1892 znašale so hranilne vloge skupno gld. 950656-98 letos prirasle so za „ 131086-28

in znaša stanje hranilnih vlog koncem leta 1893 gld. 1.081.743-26 Posojil je imela ob koncu leta 1893 na hipoteke, občinam in nezatni znesek na menjice, skupaj gld. 839.023-83 letošnja posojila znašajo po odbitku zneska, kateri se je vrnil „ 188.642-73 tedaj znašajo posojila koncem leta 1893 gld. 1.027.666-56. Glavna rezerva leta 1892 narasla je na gld. 11374-94 k tej pridene se preteklega upravnega leta čistidobiček po ter je stanje glavne rezerve 1893 gld. 19607-63 specijalna rezerva za kurzne zgube znašala je lani . gld. 144.— letošnjega kurznega dobička bilo je „ 27-50 „ 171-50 tako da ima Južnoštajerska hranilnica koncem leta 1893 skupne rezerve že gld. 19779-13

Nadejaje se, da oštane narodno občinstvo i nadalje enako naklonjeno „Južnoštajerske hranilnici“, in da postane v nedavnej bodočnosti mogočen faktor na narodno gospodarskem polju ter zavod, o katerem bodemo Slovenci s ponosom rekli: „Ta je naš!“

(Poduk o požlahtnenju trte na zeleno) o rezanju in obdelanju vršil se bo v času od 12. do 17. sušca na deželni sadje in vinorejski šoli v Mariboru, in sme vsakdo obiskati dotična predavanja, kateri o pravem času za to prosil. — Ubogi dobijo, če prosijo, še podpore od dežele. Okrajni odbor celjski naročil je županstvu, da razglasijo to z oklicem in na drug navaden način in da naj živo priporočajo ta poduk ter skrbijo za to, da se bode večje število vinorejcev in odraslih mladenčev udeležilo poduka, ker je ravno požlahtnenje trte na zeleno tolike važnosti, da bi moral znati to vsak posestnik vinograda. — Prošnje ubožnih za podporo iz deželne blagajne naj se pošiljajo direktno na ravnateljstvo „Sadje in vinorejske šole v Mariboru“, kjer se lahko izve vse potrebno.

(Nemška postrežba.) Celjski hotelirji se odlikujejo s tem, da ne dovolijo svojim natakajem in natakamicam govoriti slovensko. Pretekli tork mudil se je v Celju znan slovenski poslanec iz Ljubljane in se nastanil v hotelu pri nadvojvodi Janezu ter, kar je ob sebi umevno, naročil jed in pijačo v slovenskem jeziku. Vsled tega prinesla je tukajšna „vahterica“ dolgo vrsto psokv na tega poslanca in na Slovence sploh. Ne vemo, če se je to zgodilo v sporazumljenji z lastnikom hotela g. Mathesa. Toliko pa lahko rečemo, da lahko postrežemo s tem, da bomo take hotele Slovencem prav posebno priporočali in kaj bo potem izveste lahko pri g. Kandernalu.

(Krčmar v celjski kazinski restavraciji) je napovedal konkurs. Vse večje veselice naših „Nemcev“ so se vršile ob njegovi postrežbi in kdor je čital poročila nemških listov, misliti je

moral, da bo ta mož kmalu zabogatel. Toda ubogi Kandernal je moral zdaj po končanem predpustu, ko bi moral imeti polne žepe cvenka, kot žrtva naših „Nemcev“ povedati, da je prišel na kant. Nam se mož smili, toda on je svarilen izgled za tiste celjske napihnence, ki mislijo, da se da izhajati brez slovenskega groša.

(Nov hotel.) Povedali smo že, da je sklenila celjska hranilnica zidati nov moderni hotel. Toda po mestu se širi govoriča, da ta stvar našim hotelirjem ni nič kaj po volji in da ne bo nič kruha iz te moke. Saj celo za hotel pri „Levu“ in za „Mathes-ovi“ Waldhaus ne morejo dobiti najemnika. Sploh bode menda teh javnih oštarij kmalu dosti: Občina ima gostilno v Guggenmossovi hiši, hranilnica pri Levu, zdaj pride še nov hotel — same krčme. Kdo bo vse to vodil? Menda bojo naši nemški voditelji sami postali krčmarji. V tem slučaju bi mi nasvetovali, naj dajo novi hotel „na rajtengo“ dr. Janezu Stepišniku. Gut heil!

(Okrajni odbor celjski) imel je 22. febr. t. l. sejo, v kateri se je obravnavalo 28 različnih predmetov. Pri tej seji odobrili so se zapisniki v zadevi oddaje cestnega posipa za leto 1894., se sprejeli trije novi cestniki, se posvetovalo v zadevi podpore distriktnim zdravnikom ter pretresovalo vprašanje v zadevi subvencije za zgradbo železnice Velenje-Dravograd. V tej zadevi je okrajni odbor sklenil priporočati prihodnji skupščini, da dovoli za to železnico 1000 gld. v delnicah, ali proti povračilu pri prodaji železnice. Razun tega rešilo se je več cestnih zadev in prošenj o bolniških stroških.

(Nov slovenski obrtnik.) V Celji naselil se je ključar gosp. Ivan Rebek. Delalnico ima v občinski hiši celjske okolice, to je, čez kapucinski most, ker v mestu ni dobil dovoljenja. — Gospod Ivan Rebek, je v svojem poslu strokovnjak, kakor jih je malo, kar je dokazal z več deli v Ljubljani pri raznih monumentalnih stavbah. — Priporočamo ga vsim narodnjakom okolice in prosimo, da ga pri znancih, kolikor moč vpeljejo. — Postregel bode vedno dobro in ceno.

Spodnje-štajerske novice.

(Premembe pri č. duhovščini.) Umril je č. g. Mart. Satler, župnik v Monšberku. Odpovedal se je novoimenovani dekan in nadžupnik č. g. Josip Tombah župniji Škale pri Velenji in ostane v Rogaci. Č. g. Martin Žekar postal je provizor v Monspergu.

(Štajerski deželni zbor) je preresetaval postavo o povzdigi govedoreje. Obširen razgovor je bil o železnicah. Slovenska poslanca Vošnjak in Robič sta priporočala razvitek lokalnih železnic na spodnjem Štajerskem, dr. J. Sernec je priporočal podržavljenje južne železnice. Iz vsega smo posneli, da ni še upanja, da bi v najbližnjem času dobili nove proge, kakoršne bodo: Grobelno-Slatina, Velenje-Dravograd, Polzela-Kamnik in Maribor-Travnik. — Posvetoval se je zbor tudi o ribiški postavi, o lovu koristnih ptičev in že prejšnji teden zaključil svoje letošnje zasedanje, ki je bilo v obče mirno in bi lahko še mirnejše bilo, ako ne bi bilo nemških Benjaminec, kakoršna sta Wokaun in Štarkelj.

(Slepa kura tudi zrno najde.) Nemški liberalci in nacionalci so postali kar slepi od samega sovraštva do Slovanov. Vendar se tudi pri njih pripeti, da se lahko na nje obrne pregovor, ki smo ga tu napisali. To se je pripetilo dr. Štarkelju v našem deželnem zboru, ko je stavil na deželni odbor predlog, da uvede slovenščino kot učni jezik na svojih deželnih srednjih šolah, da bi se Nemci naučili slovenščine v ta namen, da bodo lahko kot zdravniki, odvetniki, notarji, uradniki delovali na spodnjem Štajerskem. Dobro, dobro, g. doktore! S tem se pa z vami strinjamo, če je to vaša resna volja, če ni bila le pustna burka v postnem času. Mi Slovenci se ne branimo Nemcev, najmanj svojih nemških sorjakov, ako le slovensko znajo, ako z nami tudi slovenski govore, ako ne zaničujejo nas in našega slovenskega kmeta in ako ne tirajo med slovenskim ljudstvom nemške politike. Toda mi dvomimo

nad resnostjo vašega predloga, tudi nad tem, da bi bil vaš predlog po volji drugim nemškim nacionalcem ali celo nemškim liberalcem. Sicer je pa g. dr. Štarkelj precej nedosleden. V prejšnjih sejah se je potegoval le za nemške šole med Slovenci, na enkrat pa mu šine v glavo skrb za slovenščino!

(„Nemška“ Slatina.) Te „nemške“ toplice, kakor jih naši nasprotniki ponosno nazivljajo, postale bodo torej samostojna občina, ker „toliko davka plačujejo“. S temi piškavimi razlogi pobijajo tehtne razloge slovenskih poslancev, osobito dr. Jurtele, ki so se protivili osnovi samostalne občine, ker ne bodo tu nikakor dobiti dovolj zanesljivih ljudi za občinsko upravo. Pač res! Koliko pa je davkoplačevalcev na Slatini? Razen dežele, ki skoro sama vse ondi poseduje in skoro sama vse davke plačuje, bode komaj toliko davkoplačevalcev, kolikor bode treba občinskih odbornikov voliti. No, kako je pa z nemštvom na Slatini, to dobro vemo. Po zimi se ondi nič ne govori, ker nobenega človeka ni; po leti pa dohajajo gostje, ki so pa največ Hrvati, Madjari, Srbi, Italijani, Nemci in Slovenci. Nemščino na Slatini po sili vzdržuje ravnateljstvo, ki mora velevati svojim služabnikom, da prisiljeni le nemško govore, če tudi jim ta jezik skoro nikakor ne gre.

(Semenj) bil je v pondeljek v Braslovčah. Prignali so dokaj goveje živine, katera je imela prav lepo ceno.

(Ob Savinji) pri braslovškem mostu je precej navoženega lesa, kateri pojde ob ugodnem času v naplavih po Savinji v spodnje kraje.

(Nadučiteljem za Tepanje pri Konjicah) imenovan je g. Anton Eberl. Preseli se na novo to mesto o Velikinoči.

(Iz Ljutomera.) Za okrajnega zdravnika ubogih ljutomerskega okraja (župniji Ljutomer in Malanedelja), predložen je po okrajnem odboru g. dr. J. Eržen, sekundarij v Ljubljani. — Na nemško šolo v Ljutomeru pride g. J. Drujač, podučitelj na slovenski deški šoli. — Na belo nedeljo bode beseda v korist spominka pokojnemu Freuensfeldu. Predstavljal se bode vesela igra: „Cvrček“.

(Oropali) so bili poznani lopovi kmeta Hlebea iz Topolovca pri Koprivnici in mu vzeli 250 gld., katere je bil dobil na sejmu na Vidmu 3. januarja t. l. za prodane tuje vole, ki jih je imel v reji.

(V Rajhenštajnu) nad Rajhenburgom se je 6letni dečko zaprl v prazen svinjak in ga zažgal. Ljudje so bili težko ogenj pogasili, deček se je zeló obžgal.

(Ponesrečil) se je starček Andrej Povalec, posestnik v Lučah, ko je šel iz Solčave v Luče. Padel je v jarek „Logarska peč“, kakih 9 metrov globoko in bil takoj mrtev. Zopet priča, kako potrebna je cesta, katero nameravajo graditi. Dal Bog, da bi kmalo pričeli.

(Konjiško in šmarijsko učiteljsko društvo) zborujete v četrtek 1. marca.

(Ali se je res kar čez noč ponemčil) Št. Jernej nad Muto? Nemški časniki so nedavno z veseljem poročali, da se mora vsled knezoškofijske naredbe v tej vasi okraja marenberškega tudi veronauk v nemškem jeziku v cerkvi in šoli učiti. Nam se čudno zdi to. Od kdaj je ta šola nemška? Zakaj je kar čez noč nemška postala? Vsaj je šolski in učiteljski imenik od leta 1892. ne navaja kot nemško učilnico! Zakaj pa tudi sam okrajni šolski svet za izprazneno učiteljsko službo na tej šoli išče slovenščine zmožnega prosilca? Kdo bi nam zamotane razmere tega kraja razjasnil?

(„Südmark“ se je zopet opekla.) Štajerski deželni zbor ji namreč tudi letos ni dovolil zaprosene podpore. Zakaj ne? Ker je dobro vedel, da bi bil vihar nastal med Slovenci; kajti če bi takemu društvu podporo naklonil, reklo bi se lahko, da hočejo nemški poslanci slovenskim tovarišem vrata deželne zbornice pokazati.

(V Sevnici) izvaževali so pretečene dni pri g. Simončič-u gnoj, v katerem so našli nekega dečka. Od kod in na kak način, da je prišlo dete v gnoj, se ne ve. Slučaj ta javil se je že c. kr. okr. glavarstvu v Brežicah, katero je vpeljalo preiskavo.

(V Rajhenburgu) bodo 26. t. m. občinske volitve. — Na Dolenjskem so tatovi posestniku

Sinkoviču ukradli lep nov voziček. — Imovit posestnik Kralj na Dolskem, se je zopet ponesrečil pri vožnji z mladim konjičem in bil jako nevarno ranjen.

(Visoka starost.) V Brežicah umrl je mož star 94 let. Preselil se je sem iz Nemškega in bil sedlar. — Mož je bil kot Nemeč pravičnejši in zmernejši, kakor naši uskoki.

(Narodna čitalnica v Ljutomeru) izvolila si je za društveno leto 1894. sledeči odbor: gosp. Anton Šlamberger, c. kr. notar, predsednik; g. Ivan Kukovec, veleposestnik, podpredsednik; g. Josip Ivančič, c. kr. kontrolor, tajnik; g. Anton Misja, posojilnični tajnik, denarničar; gosp. Fran Čeh, učitelj, knjižničar; č. g. Ivan Skuhala, dekan in g. Fran Sršen, veleposestnik in trgovec, odbornika. Namestnikom so izvoljeni gosp. Tomo Žargaj, Martin Čagran in Ludvik Babnik.

(Ormoški okrajni šolski svet) je v svoji zadnji seji imenoval nastopne krajne šolske ogledce in sicer za šolo: Ormož: dr. Ivan Geršak, c. kr. biležnik v Ormoži; sv. Miklavž: Albin Schwinger, dekan pri sv. Miklavžu; Velika Nedelja: Vekoslav Kranjc, biležniški kandidat v Ormoži; Središče: Maks Robič, trgovec v Središču; Hum: Martin Ivanuša, župnik na Humu; Svetinje: Leopold Petovar, c. kr. poštar v Ivankovcih; sv. Lenart: Anton Horvat, veleposestnik v Cvetkovcih; Runeč: Jakob Rudolf, posestnik na Runču; sv. Tomaž: Jos. Meško, veleposestnik v Savcih; sv. Bolfenk: Jak. Pokrivač, posestnik na Gomili.

Druge slovenske novice.

(Kranjski deželni zbor) je dovolil velike svote, da se izpeljejo vodovodi v Suhi Krajini (Ambrus 110.000 gld.) in Belokrajini (89.000 gld.). Za priprave k podaljšanju železnice od Novega mesta v Belokrajino je dovolil 4000 gld. Vladi se bode priporočilo zidanje železnice od Divače čez Senožeče v Škofjokolo in čez Predel. Sprejel se je Hribarjev predlog da se uvede slovenščina v 5. in 6. gimnazijski razred. Kaj bode li k temu pa vlada rekla? Posvetovalo in sklepalo se je tudi veliko o cestah. Živahen razgovor je bil, kako se pokrije primanjkljaj pri deželnem gospodarstvu. Ena stranka je hotela z večjimi deželnimi dokladami jih pokriti, druga s tem, da se vzame nekaj na posodo. Poslednje je obveljalo. Govorilo se je tudi o sedanji vladni politiki, katero sta poslanca dr. Tavčar in Hribar ostro grajala, deželni predsednik baron Hein jo je pa branil. Isto je storil tudi poslanec Šuklje.

(Dramatično društvo) v Ljubljani prireja od dne do dne lepše in boljše gledališke predstave, ki so ne samo od Slovencev ampak tudi od Nemcev obilno obiskovane in od obeh jako pohvaljene. Zadnje čase se je igrala prekrasna spevoigra „Prodana nevesta“ češkega skladatelja Smetane, opera, ki se je v novjših časih po največjih mestih z največjo pohvalo igrala. Tudi slovenski igralci v Ljubljani so tako dovršeno izpeljali svoje težavne naloge, da je bil le en glas: Krasno, prekrasno.

(Poslanec prof. Šuklje) je odložil svoj deželnozbornski mandat, radi bolezn. — Kakor pa se nam poroča od verodostojne strani bode preklical odpoved.

(Narodni dom.) Potekel je rok, določen za izročitev ponudb za zgradbo „Narodnega doma“ v Ljubljani. Društvenemu odboru so došle za zidarska dela štiri ponudbe in sicer so se ponudile stavbene tvrdke: Filip Zupančič, V. Treo; Tönnies in Kranjska stavbena družba. Najnižje cene je postavil g. Filip Zupančič, namreč nekaj nad 68.000 gld., kateremu se je tudi delo oddalo.

(Za radeški most) čez Savo pod Zidanim mostom je dovolil deželni zbor 10.000 gld. podpore in bode določil še 28.600 gld., kar se bode pa deželi z obrestmi vred vračalo iz mitnine, ki se bode na mostu pobirala.

(Posojilnica na Vrhniki) je imela lani zopet velik promet. Denarja je premetala 597.202 gld., izkazala 2768 gld. čistega dobička in ima že 21626 gld. združnega denarja. Udov šteje pa le 26.

(To leto bode hroščovo leto.) Največ hroščev lahko pokonča šolska mladina, ako jo učitelji vsposodbujajo.

(**Novo gasilno društvo**) osnovalo se je v Leskovcu pri Krškem. Kupilo si je že brizgalnico za 1000 gld. Društvo ima že veliko dobrotnikov in podpornikov. Gospa Hočvarjeva v Krškem je darovala 50 gld. Poveljstvo ima slovensko.

(**Družbi sv. Cirila in Metoda**) so od 20. jan. do 12. febr. t. l. darovali: Slavni mestni svet stolnega mesta Ljubljane za l. 1894. prispevka 500 gld., svoto zares vredno dostojanstvenega stališča našega glavnega mesta —; vrla ženska podružnica v Gorici po blagajničarici g. Mariji Kanceler 100 gld.; vč. g. župni opravitelj Anton More kot prvomestnik podružnice v Loškem potoku zajedno s podružničnimi doneski več darov v skupnem znešku 64 gld. 75 kr.; bivši tamburaški zbor čč. mariborskih bogoslovcev vse svoje tamburice, ki so stale 55 gld.; neimenovana dobrotnica za samostan šolskih sester v Velikovci 25 gld., č. g. Lovro Herk, kanonik v Mariboru 40 kron, ki nam jih je naklonila družba duhovnikov zbrana pri sedemdesetletnici č. g. M. Modrinjaka, prošta v Ptuj, sl. slovenska čitalnica v Mariboru po g. dr. Bezjaku 16 gld., č. g. Karlo Miklavčič, župnik v Žminji, 14 gld. in sicer je 9 gld. nabrala gdč. Marija Miklavčič v župnem dvoru v Žminji, 5 gld. pa je dar č. g. kapelana P. Švegelja, sl. posojilnica v Žužemberku 10 gld., č. g. I. Kralj, dekan v Zavrči 11 kron, nabranih pri odhodnici č. g. kapelana Ozmeča; g. Terezija Razlag iz Starenove vasi v oporoki po gosp. A. Šlambergarji, notarji v Ljutomeru 5 gld., gdč. Franjica Seraf. Brinšek v Trnovem 10 kron, ki so nam jih naklonili; gosp. Ponikvar, potovalec tvrde „K. Greinitzovi vnuki“ v Trstu 2 kroni, gg. Ljudevid, Dolenc, Štefan Brinšek, Mavricij Färber, neimenovanec, Josip Primec, Fr. Ferjančič, Fr. Gleck in vesela družba v Ilirski Bistrici po 1 krono, g. notar Hudovernik v Kostanjevici pri Weigleinovem banketu na Krškem nabrani znesek 5 gld.; sl. „Prva dolenska posojilnica v Metliki“ 5 gld., č. g. Frančišek Pešec, kaplan v Cirknici v veseli družbi zloženih 7 kron, neimenovani po č. g. deželnem arhivarji A. Koblarji 4 krono, g. Fran Demšar, podpredsednik železniške podružnice 5 gld. in č. g. menški nadžupnik Ivan Zorec po g. deželnem poslanci J. Kranjku 3 krono. — Slovenke in Slovenci! Mislite ob svojih naslednjih darovih sebosno na Trst in na Velikovec, tako kot mi mislimo nanje s skrbjo sicer, a zagotvjljamo vas s ponosom.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

(**Za novo železniško progno**) od Samobora na Novomesto je bil prvi ogled, katerega se je udeležil tudi zastopnik kranjske deželne vlade.

(**Krška kmetijska podružnica**) razglašala: Pomladansko cepljenje (v les) ameriških trt se bode vršilo vsak četrtek in petek v šolskem splotji, v telovadnici. — Podpore v denarji in trtah se bodo delile tistim vinogradnikom, katerim so se obljubile, ako bodo do konca februarja izrigolali. Ako teh, katerim se je obljubilo, ne bode dovolj, oziralo se bode z dovoljenjem kranjske hranilnice tudi na druge. — Za galico naj se gg. udje pravočasno oglasijo in naj naznanijo, koliko je bodo potrebovali.

(**Okrajna posojilnica v Mokronogu**), druga z neomejeno zavezo, je bila z odlokom okrožnega sodišča v Novem mestu z dne 6. feb. registrirana. Ravnatelj jej je župnik Jan. Virant, tajnik nadučitelj Jern. Ravnar, blagajnik trgovec Jern. Sbil, odbornika not. kandidat J. Rohrman in župan Fr. Zupančič.

(**V goriškem deželnem zboru**) so slovenski in italijanski poslanci svojo nevoljo izrazili že v drugič o uredbi goriških srednjih šol, na katerih se posebno gledé nemščine in latinščine prestrogo postopa z dijaki, katere mečkajo skoro le taki profesorji, kateri niso deželni jeziki zmožni. — Za slovensko obrtno šolo v Gorici bi daroval domoljub 4000 gld., ako bi dežela le 1000 gld. dodala. — Z razdelitvijo živinske soli so na Goriškem tako malo zadovoljni, kakor na Kranjskem in Štajerskem, kjer je bil celó v deželnih zborih živahen razgovor o tem. — Gorica dobi telefon. — Na kolodvoru ondi se bode otvoril poštni urad.

(**Nova knjiga**). Hrvatski listi pišejo: Slovenec Jože Topolovšek, jezikoslovec, je izdal delo „Die boskoslavische Spracheinheit“, v kate-

rem vsled 10letnega truda dokazuje sorodnost Boskov (narod na Španskem) in Slovanov. Ta raziskovalec je našel tudi v irskem jeziku 1000 slovanskih besed.

(**Goriški deželni zbor je učiteljem**) plače povišal, kar je bilo res potreba, ker so bili goriški učitelji med vsemi slovenskimi učitelji najslabše plačani. — Deželni zbor pa žalibog ni vsprejel ponudbe slovenskega poslanca grofa Alfreda Coroninija, ki je hotel dati za ustanovitev slovenske obrtne šole 4000 gld., ako bi dežela le 1000 gld. dala. Očita se celó slovenskemu poslancu, da se je za to premalo potegnil.

Druge avstrijske novice.

(**Da se bode 50letnica cesarjevega vladanja**) l. 1898 dostojno praznovala, stavilo in sprejelo je več deželnih zborov predloge, da se deželni odbori začno kmalu o tem posvetovati.

(**Deželni zbori**) so se zaključili. Obravnavali so večinoma gospodarske razmere svojih kronovin in dežel. Posegali so vmes tudi na politično in narodno polje. Dalmatinski zbor n. pr. je zahteval združenje Dalmacije s Hrvatsko, gorenje-avstrijski se je izjavil za versko šolo, v češkem in moravskem zboru so se češki poslanci zeló potegovali za svoje narodne in politične pravice. Za zboljšanje učiteljskih plač so veliko ukrenili češki, moravski in dolnje-avstrijski deželni zbor; s šolskimi razmerami se je veliko ukvarjal gališki deželni zbor. Sicer so se pa vsi zbori mnogo bavili z lokalnimi, cestnimi, zdravstvenimi in kmetijskimi razmerami. Vladna stranka je v raznih deželnih zborih hvalila sedanjo „koalicijsko politiko“ na Dunaji in več ali manj okorno priporočala njeno posnemanje po deželi.

(**Državni zbor**) se je otvoril 23. t. m. Kakor je nam Slovanom zasedanje deželnih zborov v narodnem obziru malo koristilo, tako tudi od državnega zbora v sedanjih razmerah nič posebnega ne pričakujemo.

(**Dolnje-avstrijski deželni zbor**) je v podporo posojilnic (Raiffeisenovih), katerih je v tej deželi že čez 200, dovolil 10.000 gld.

(**V ogerskem državnem zboru**) se bje boj za cerkvene postave, za civilni zakon. —

(**Praga**) dobi popolnoma češke napise na ulicah, ker je upravno sodišče ondotnemu mestnemu zboru enako kakor ljubljanskemu pripoznalo pravico, da je v tem samoupraven. Nemški poslanec je v deželnem zboru Nemcem priporočal, naj se učé češčine. Svita se!

(**Češkemu jeziku**) se je pripetila ne davno vprvič čast, da se je zatoženi urednik češkega lista pri najvišjem sodišču na Dunaji smel v češkem jeziku zagovarjati. To je bil krik med našimi „prijatelji“ Nemci in židovskemu časopisju.

(**Češki deželni zbor**) je zvišal učiteljem plače, kar bode deželo blizo 1 milijon gld. na leto več stalo. Isto sta storila moravski in dolnje-avstrijski deželni zbor.

(**„Omladinci“ v Pragi**) so bili razen dveh vsi obsojeni; dobili so od 8 let do 6 tednov zapore. — Pač huda kazen za nepremišljeno mladino.

(**Pogreb dr. Fran Rački-ja**) bil je tako sijajen, kakor je zaslužil velik učenjak in duhovnik hrvatskega naroda. Udeležili so se pogreba vsi uradi, šole, meščanstvo; prodajalnice bile so zaprte in po mestu Zagrebu gorel je plin. Videlo se je, kako je bil spoštovan in čislán mož, ki je vse življenje posvetil hrvatskemu slovstvu in ki je dosegel s svojimi zgodovinskimi razpravami velik ugled vsem slovanskim narodom. Pri pogrebu bile so tudi razne deputacije Slovencev, kar je dokaz, da čutimo s svojimi brati Hrvati ob vsaki priliki naj bode veselje ali žalost.

(**Na Hrvatskem**) se posvetujejo o preustroju realk.

(**Rumune na Sedmograškem**) še vedno Madjari na steno pritiskajo.

(**V Bukovini**) noče sedarji deželni predsednik nemškim liberalcem obračati vode na njihov mlin; zato je velik krik v Izraelu.

(**Za krškega škofa**) na kvarnerskih otokih je imenovan č. g. A. Šterk, kanonik v Trstu, vrl in pobožni domoljub slovenski.

Ogled po širnem svetu.

(**Kneipp se je pri sv. očetu papežu**) zahvalil osebo za častno odlikovanje, ko je bil imenovan papeževim komornikom.

(**Sv. oče papež**) je naklonjen Slovanom in glagolici, t. j. jeziku, v katerem se bere še sv. maša v nekaterih hrvatskih cerkvah. Ko so se namreč nekateri duhovniki pritoževali zoper škofe, ki niso glagolici naklonjeni, odgovoril je sv. oče: „Slovansko vprašanje je važno!“

(**Laški kralj**) bode od svojih dohodkov, ki mu jih država daje, več milijonov odnehal, ker je Italija v strašnih denarnih stiskah. To je dober vzgled vladarjem v malih in mladih državah, ki so komaj porodile, pa že stokajo pod težo neznosnih dolgov.

(**Nemški cesar**) je obiskal starega Bismarcka. Bog ve, kaj teži nemškega vladarja, da išče sveta pri starem izkušenem državniku.

(**Ruski car**) je zopet ozdravil.

(**Slovenska tiskarna v Ameriki**) Slovenski list „Glas Naroda“ v Novem Jorku si je omislil svojo tiskarno, ker je spredel, da brez nje ne bo mogel uspešno napredovati. Poprej se je tiskal v češki tiskarni lista „Hlas Lidu“. — „Glas Naroda“ je obširen tednik, kakor „Amerikanski Slovenec“, ki izhaja v Tovru, v državi Minesota, bolj na severu.

Dopisi.

Z Miklavževoga hriba. Puščavnik sem in skoraj me je v mojem brlogu ledeni „zdouc“, zadnjih dni zadušil. Že več tednov me je „mortalna“ tista „nova bolezen“ menda in trgalo me je in bolelo po vseh udih. Zato Vam, dragi gospod urednik, že tako dolgo nisem mogel nič pisati. Proti Svečnici mi je odleglo nekoliko in šel sem v goščo iz svojega zapore, da si nabere dračja in si ž njim napravim ogenj na sredi svojega brloga, kadar me začne zopet zebsti. Kresalo in gobo še imam, da podžgem.

Ko tedaj nabiram svoje dračje, začujem pogovor dveh možiceljnov, ki sta po svojih besedah ravno prišla od Balantovega Lojzeljna, kjer sta si privoščila vsak en požirek tistega, ki narbolj greje. Pravila sta si moža, kako so se pri Balantu menili o novicah, ki so tiskane prišle — ne od Vas, gospod urednik, ampak od onega, katerega „štacuno z bukvami“ na Vašem glavnem trgu jaz skoz okno svojega brloga vidim, od Rakuža. „Dvajset let že, pravijo, so celjski Nemci vedno v mukah in stokih pred Slovenci. Celje ima že dvajset let tako stanje, kakor če sovražnik v orožji leži okrog mesta.“ Tako je govoril eden tistih dveh, ki sta se bližala meni. Kaj? — Sovražniki okoli Celja? — Se menda „štuceljnov“ pri Šmiklavški cerkvi — slepih — tako bojijo? — Dvajset let? — Stegnem se po konci, da se ozrem na ubogo mestece in ugledam „kanone“, nastavljene na Vaše Nemce. Pazljivo sem gledal, dračje mi zleti z naročja pri tem, „kanoni“ in sovražnik pa se mi le ne prikažejo. Čul menda nisem prav. Poslušam torej naprej in se zmeknem za hrast. Predno da mi prileti kaj na uho od mojih dveh romarjev sv. Miklavža, pride mi nehote na jezik stara pesem:

Oj, stoji, stoji Beligrad,
Za gradom teče rdeča kri,
Da b' gnala mlinske kamne tri.
Cesarske puške pokajo,
Se turške babe jokajo!

Tako tedaj bi bilo zdaj v Celji Nemcem, kakor nekdanj v Belemgradu Turkom! Joj, joj, joj! — Poslušam zopet! „Iz kazine so izpeljali Nemce!“ Aha! Tedaj pač tedaj! Tedaj pač smo streljali tukaj pod sv. Miklavžem in tudi moj prijatelj na Starem gradu je odložil svoj „rešpetlin“, nataknil očale in si jih zadaj okolo glave privezal, pa vtikal goreč kol na prašnike topičev ali „štuceljnov“, kakor je tudi od drugod došle „Sokole“ prijatelje z „gromsko streljo“ bil pozdravljal, tako da je Foreggerjev Rihardček začel se tresti in izdihovati, da se mora pod „gromom sovražnih topov“ shajati s prijatelji svojimi.

Vidite no! „Gromska strela“ je torej Vašim sosedom švignila v mehke možgane tako, da jo

še današnji dan čujejo in celo za 20 let nazaj! Tedaž:

Slovenski topi pokajo,
Nemčurčki se pa jokajo!

V „kazini“ pogrešajo slovenskih fantov in ceste bi tudi radi sami posipali!

Čuj! „Nemške študente“ so zatožili pri našem Petru in ni šlo drugače, ko da je moral vsaj nekaj jih zapreti. —

Oh, ti ljubi Peter, vzdihnem. Pri preiskavi proti tvojim srčekom pač nisi bil ko veter. V nedeljo, 4. svečana, so se „študenti“ na „placu“ klofotali v pričo enega profesorja. To sem videl skoz okno svojega brloga, ko sem na farno uro gledal. Ti, Končnikov Petráč, pa praviš, da si še le na pustni torek, 6. februarja, proti poldnevu to izvedel. No, tudaž pač gospod Ploner zna molčati. Tebi, Peter, so se pa menda na pustno nedeljo ušesa zarasla do pustnega torca. Prosil bom Boga, da boš ravno tako gluha, kadar kak slovenski ptiček iz kletke šine. Do zdaj si to predobro čul in videl in tudi se v tem rad dal prepričati. Peter, ti nisi skala! K večjemu da imaš trdo srce, ko skala za slovenske fante. Boš letos zopet šel in svoje srčke peljal o sv. Jožefu na „gšnas“ v kazino? — Le hodite notri! Lani se je moj prijatelj Neckermann na „gšnasu“ pokvaril, da je moral umreti. Kaj bo pa letos? — Post je, čas pokore! Delajte pokoro, Celjani, predno da vas bo v resnici — gromska strela! — Tako, zdaj si pa grem kurit. Zdravi bodite vsi po hribih in dolinah! Vaš puščavnik.

S Pečovnika pri Celji. Prav Vam je, gospod urednik! da so Vam djali „Domovino“ pod pečat. Kaj pa zabavljate čez g. ravnatelja Končnika in pa pod njegovim vodstvom stoječi „uzorni“ gimnazij? Kaj pogrevate stare rabuke med nemškimi profesorji? Kaj Vas briga, če se ti vpričo dijakov pozdravljajo s „Schwindler“? Vse to in še mnogo več v Celji, Vam ne gre čisto nič mar. — Kaj bodete Vi skrbeli, kaka mladež da se odgaja? Kaj Vas briga, če imajo dečaki napolnjeno srce s prusko navdušenostjo in da jih osrčuje nemška brezobzirnost? Pustite to v miru in pri sl. c. kr. okr. glavarnstvu ne bodo imeli povoda pečatiti „Domovino“.

Morda Vam ti modri nauki niso všeč in bodete majali z glavo ter vrgli vse skup v koš. Pa storite, kakor Vam drago, a verjemite mi, da puščavnik bolje vidimo in marsikaj slišimo, kar odide Vašim čutilom.

Tako na primer ne veste, kako Vas ima rad g. Peter Končnik. Zanj, ko je hodil z nekim gospodom okrog mojega brloga, je trdil, da ste „najpotrebnejša“ oseba v Celji. Povedal, koliko stori skrivoma za Vas, da bi „dobro“ uspeli. No, in Vaša zahvala — — — Lepo to ni!

Vidite, Vi niste pedagog, gospod urednik! in kdor ni „vzgojevalec“, ta ne zna preračunati, da ni vse jedno biti sin prostega raševca ali pa visokega uradnika. Kako hočete Vi prevdariti, kaj zmaga in zmora sin ljubljanskega Trnovčana Razorca in kaj navadni Mozirčan? Meni je pred davnim časom pripovedoval moder mož, ko sva se o necem pričkala, da „gospoda“ je vse kaj družega in rekel: „Kar za gospoda ni lepo, je za kmeta greh.“ In tako mislijo tudi „modri“ ravnatelji.

Kmeta je treba naviti, da ne čuti gospoda. In „nedolžne šale“ gospodskih otrok pač ne brigajo sinu slovenskega seljaka. Vesel naj bode, če sme kateremu pri kaki nalogi pomagati in čaka naj, da se s takim šolarjem srečata v javnem življenju.

Že vidim, da Vam to zopet ni prav. Pa prosim Vas, potrpite. Kaj čemo s slovensko gospodo? In ti slov. dijaki, ki danes pohajajo gimnazij, bodejo postali sami slovenski „rogovileži“. Delali bodo sitnosti, kakor Vi, in morda še silneje zahtevali slovenski gimnazij v Celji in slovensko uradovanje. In kje kruha v domovini za ono „nemško“ zagrizeno gospodo, ki danes bobna za Prusijo? — Ali se Vam odpirajo oči, kaj? Bodete kmalo razumeli čemu so vijaki na svetu?

Sicer je pa vse v „najlepšem“ redu na celjski gimnaziji. Na Dunaji se kar čudijo, kako morejo nemški profesorji slovenske dijake tako ljubko odgojevati, da cvetijo, kakor tulipani na razkošni livadi. Le Vam ni všeč, to vzgajanje. Svetujem Vam, ne zaganjajte se v gospoda šolskega svet-

nika in ne praskajte tam, kjer Vas ne srbi. Čemu trosite med svet to, kar je najbolje za vod in ravnatelja, da ostane med štirimi stenami. Slovenec je že mnogo prestal in bati se ni, da bi mu „otročarije“ nemške mladine hasnile, zato pa tudi Vi mirujte! — To Vam svetuje Vaš udani puščavnik.

V Grižah imeli smo dne 8. t. m. redko slavnost. Obhajali smo namreč sedemdesetletnico našega preč. g. župnika Matija Arzenška, kn. šk. duh. svet. itd. Kdo bi nam o takem slučaju zameril, če rečem, da smo bili prav veseli, če tudi je resni postni čas.

Že na predvečer so napravili farani svojemu ljubljenu dušnemu pastirju veliko veselje s tem, da so jim prinesli nekteri vrli možje prav lepo darilo, primerno slavnosti. Dali so jim lepo izdelano mašno obleko in pa krasno adresno.

Veselilo je tudi nas, ker smo videli, da smo jim napravili s tem veliko veselje. Vsaj smo pa tudi le s takim darilom zamogli dostojno počastiti gospoda, ki so toliko storili za svojo župnijo. Vse tri cerkve naše župnije, posebno pa farna, ki je zares veličastno svetišče božje in pa lepa, na prijaznem holmcu po Savinski dolini se smehljajoča lurška cerkev, so tihe pričle, ki naznanjajo prišlecem, da tisti, ki je skrbel, da so se tako veličastne cerkve postavile, je pač v resnici spolnoval besede psalmistove: „Gospod! jaz ljubim lepoto tvoje hiše.“

Le pridi, kdorkoli si, pogledat v Griže in videl boš, kako so lepe cerkve!

Posebno pa, pobožni častilci Marijini, pridite pogledat, kako lepa je lurška cerkev, zares lilija med drugimi.

Ginljivo pa je še le bilo dan sedemdesetletnice, ko so č. g. župnik pri s pobožnimi župljani napolnjeni cerkvi peli sv. mašo v novi mašni obleki.

Ravno ta dan pred dvajset leti so tukaj prvokrat maševali; — in kolika sprememba v tem času! Obhajali so toraj 8. t. m. dvajsetletnico svojega tukajšnjega marljivega delovanja. Zato se pa nismo samo župljani z njim veselili ter jim čestitali; tudi velko č. gg. duhovnikov jih je počastilo osebno, med njimi tudi mil. g. opat Fran Ogradi.

Vsi smo jim pa želeli, da bi jim Vsegamogočni dal milost, čez sedem let v tej mašni obleki peti še zlato sv. mašo.

Iz Kostanjevice. Dne 14. februarja 1894. (Narodna čitalnica naša) — Kakor je uže svoječasno poročal cenjeni vaš list, ustanovila se je pri nas narodna čitalnica, ktera je praznovala dne 28. januarja t. l. ustanovno veselico svojo. Sicer ste uže na kratko poročali, da je ta veselica sijajno uspela; klubu temu pa smatramo, da je potrebno še nekoliko več spregovoriti o istej.

Narodna čitalnica naša stoji hvala Bogu uže na trdnih nogah, klubu vsem agitacijam in sovraštva istih, ki še vedno gojijo narodni indiferentizem in ono nemškutarstvo, ki še vedno, če je tudi uže davno zgubilo vse pogoje k eksistenci, tli v nekaterih dolenjskih mestih.

Prva ta veselica pa je pokazala, da se je to društvo uže v kratkem času obstanka svojega pridobilo mnogo prijateljev. Udje pevskega zbora čitalničnega izvršili so svojo nalogo ob mnogobrojni udeležbi društvenikov in povablencev izborni; osobito pa so naše gospodične pevke se „Slovensko“ prouvročile buren aplavz. Po svršetku koncerta pričel se je jako animiran ples, ki je trajal do ranega jutra. In če še konečno omenimo, da je gospa Bučarjeva nam postregla z izvrstno kapljico in sploh skrbela za vse naše potrebe, storimo le svojo dolžnost.

Ako pa smo tudi sicer pesimisti, pritrditi moramo, da tega nismo pričakovali, kar so nekateri ljudje inscenovali pred in po veselici ter tako manifestovali svojo naklonjenost napram društvu, ktero ni storilo nikomur nič žalega. Tako so neki pobalini (boljše teh ljudij ne moremo imenovati) po noči, ko se je vršila čitalnična veselica, pobili gospodičnam I, ktere so sodelovale pri pevskem zboru, okna. Imena teh klativitezov žalostne postave, kteri so na tak podel način pokazali svojo izobraženje, poizvedeti bilo bi gotovo gospodu županu Severju bolj primerno in pošteno delo, nego poštenega meščana interpelovati, zakaj se je udeležil čital-

nične veselice. Vsaj veste gospod župan, da so l. 1894. po Kr. rojstvu uže take navade, da hodi vsak svoja pota. Mi svoja pota, drugi pa svoja pota. Ne bodemo vam tu naštevali še druge razne agitacije napram društvu. Pa vse to naj društva ne moti. Naj hodi tudi nadalje pot, ktero je ukrenilo, ter naj tudi v bodoče zastopa brezobzirno in odločno slovensko idejo. Vsem tem in pl. gospodom, kteri s svojim čudnim postopanjem nehote pridobivajo čitalnici novih udov in častiteljev bodi pa prisrčna hvala. — V naših nenaravnih razmerah pa prihodnjič zopet kaj.

Interpelacija preč. g. dr. L. Gregorca in drugov radi celjske gimnazije.

Na celjski gimnaziji pojavljajo se nekaj let sem razmere, ki nikakor ne služijo v ugled učnega zavoda in ki so gotovo na kvar ne le samo mladini, temveč tudi roditeljem. Lansko leto bili so dogodljaji med profesorji nemške narodnosti taki, da gotovo spodkopujejo zaupanje med prebivalstvom, da bi ti vzgojitelji mogli doseči kaj prida med mladino. — Letos prišle so zopet druge rabuke in to med dijaki in kakor so poročali javni listi, početja, ki vzbujajo resnega premišljevanja. Vodstvo gimnazije postopalo pa je tako, da se ne more reči, da je objektivno. — Na celjskem gimnaziju je več ko dve tretjini Slovencev in le slaba tretjina Nemcev, a vsposobljene učne moči razun jedne vse nemške, kar je gotovo na kvar šoli in učencem. Zato se usojamo vprašati:

1. Ali se Nj. ekselencija naučni minister, hoče dati podučiti o neznosnih razmerah na celjski gimnaziji in to bolj zanesljivo, kakor mu more deželni šolski nadzornik, oziroma vodstvo gimnazije poročati.
2. Je li Nj. ekselencija naučni minister voljan, za šolsko leto 1894/95 uvesti slovenske paralelke.
3. Bode li Nj. ekselencija naučni minister preskrbel tej spremembi primerne ravnateljstva in učiteljstva.

(Pri volitvi v okrajni zastop celjski) zmagali smo Slovenci 16. febr. 1893 v skupini velikih posestnikov z 51 glasovi zoper 35 torej z večino 16 glasov (3 leta prej samo z večino 6 glasov). Sedaj je pa upravno sodišče vsled pritožbe g. dr. Ivana Dečka (v imenu g. Hausenbichlerja) dne 22. t. m. spoznalo, da so se 4 Celjani, kateri so še lani proti nam glasovali, vpisali med velike posestnike čisto protipostavno, namreč dediči Rajmunda Koscherja, Ana Lenko, Jurij Strauss in Jože Herzman. Tako se število nemških glasov skrči še za 4 glasove, na 31 glasov, in je naša večina v resnici znašala 20 glasov. Nekdaj so celjski hišni posestniki odločevali zmago za nemškutarstvo stranko v okrajnem zastopu, sedaj pa smo jih vže vse iz velikega posestva izrinili.

Vabilo k družbi sv. Mohorja.

Z dném 5. prihodnjega meseca se konča nabitiranje Mohorjevih družbenikov za leto 1894. Zatorej prijazno prosimo č. gg. poverjenike, vse goreče duhovnike in druge cenjene rodoljube, naj bi se zopet blagovoljno potrudili družbo ohraniti, kolikor se da, vsaj v dosedanem njenem svitu; vse mile Slovence pa iskreno vabimo, naj bi pristopili, kolikor moč, še obilnejše, zlasti oni, kteri se nam dozdaž še niso hoteli pridružiti. Res, izgubo ima, kdor se družbi odteguje, dobiček pa obilen in mnogostransk, kdor ji pristopi!

Knjige, ktere se udom pripravljajo za samo jeden goldinar, se že same po sebi toplo priporočajo iz več razlogov:

1. „Velike zgodbe sv. pisma“, da nas do dobra podučijo o dogodkih božjega razodetja in s tem sveto vero bolje razjasnijo ter v njej potrdijo. Če bodo Slovenci pridno in pazljivo čitali to knjigo, bodo menda med prvimi na svetu v polni meri, kot narod, izpolnjevali želje sv. očeta Leona XIII, ki so nedavno v krasni encikliki priporočili, naj se prav marljivo goji svetopisemska veda.

2. „Krščansko devišstvo“, knjiga neumrljivega škofa Slomška, naj bode zanaprej v rokah vsake bolj odrasle slovenske deklice, kakor „Življenja srečen pot“ v rokah vsakega mladeniča, da se naš mladi priraščaj, upanje boljše prihodnosti,

srečno ohrani v svojem najlepšem cvetu za svet in nebesa. Le nepokvarjena mladež more in mora biti trdna podlaga krščanski družini, ktera jedina je najzanesljivejši steber svete katoliške cerkve in vsakega omikanega, torej tudi slovenskega naroda.

3. „Umni živinorejec“ hoče slovenski gospodarski narod podpirati v gmotnem blagostanju, ker bo učil umno ravnati pri živinoreji. Saj vsakdo dobro vé, koliko izgube ali škode učinjuje nevednost v tem oziru, kakor tudi nemarnost. Nevedni v tej važni panogi gospodarstva naj bi ne bili: noben hlapec, nobena dekla, še manj pa slovenski gospodar ali gospodinja, domači sin ali hči!

Temu namenu, poučevati v gospodarskih in vsakdanjih potrebah življenja, služila bode tudi nadaljevana knjiga:

4. „Nase škodljive rastline v podobi in besedi“, III. snopič.

Knjigi 5. in 6.: „Slovenske Večernice“ in „Koledar družbe sv. Mohorja“, z mnogimi krajšimi poučnimi sestavki, povestmi, življenjepisi itd. ste namenjeni duševnemu razvedrilu in vsakdanjim potrebam. Slovenci, sezite pridno po teh knjigah, zdaj je še čas za to!

„Krščansko devištvo“ se more tudi vezano naročiti, dodati je treba za knjigo v platno vezano z rudečo obrezo 40 kr., v usnji z zlato obrezo 60 kr.

Ker moramo sestavo in stavek „imenika“ kmalu pričeti; prosimo najuljudneje, da se nam vpisovalne pole pošljejo o pravem času; zamude družbi mnogo otežujejo delo.

V Celovcu, dné 17. svečana 1894.

Odbor.

VABILO

k

XIX. rednemu občnemu zboru

Gornje-savinjske posojilnice v Mozirji
dne 28. februarja ob 2. uri popoldan.

Dnevni red:

1. Poročilo načelnika.
2. Poročilo računskih pregledovalcev in nasveti o porabi čistega preostanka.
3. Volitev načelnikstva.
4. Volitev računskih pregledovalcev.
5. Posameznosti.

Mozirje, dne 9. februarja 1894.

(26) 2-2

Marko J. Lipold, načelnik.

Zahvala.

Gospod Vinko Kocmut, nadučitelj in znano marljiv vrtnar v Hajdini pri Ptujju, mi je poslal na mojo prošnjo brezplačno za naš novi vrt mnogovrstnega semena.

Bog plati!

Sv. Jurij ob Taboru, dne 16. februarja 1894.

Svoimir Šijanec, nadučitelj.

Zahvala.

Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, prečastiti duhovščini in drugim tovarišem, sosebno iz Št. Pavla, kakor tudi cenjenemu ravnateljstvu, uradnikom in delavcem predilnice Prebolske, bodi tem potom izrečena preserna zahvala za krasne vence, kakor tudi za veličastno spremstvo k slednjemu počitku rajnega očeta.

Sv. Lovrenč v Slovenskih goricah,
dne 14. februarja 1894.

Karl Marschitz,
nadučitelj.

(28) 1

Mlad pomočnik

vešč slovenskega in nemškega jezika, enostavnega knjigovodstva, ki ima veselje do trgovine z galanterijskim in papirnatim blagom, sprejme se takoj pod ugodnimi pogoji. — Kje? pove uredništvo tega lista.

Marija Jošt

Celje, Šolska ulica šte. 3, I. nadstropje

izdeluje vsakovrstna dela, spadajoča v stroko šivilje ter se priporoča slavni slovenski gospodi. (27) 3-1

Zaloga specerijskega blaga

MILAN HOČEVAR

Celje, Graška cesta, 3

Izvrstna zaloga
vsakovrstne kave, sladkorja,
riža, finega olja,
južnega sadja, masla, svinjske masti,
ruma, čaja,
vina v butilkah, sremske slivovke,
kranjskega brinovca,
itd. itd.

Banatska pšenična moka.

Radajnska
mineralna voda
itd. (21) 20-2

„THE GRESHAM“

zavarovalna družba za življenje
v Londonu.

Filijala za Avstrijsko:

Dunaj, I., Giselstrasse 1,
v družbeni hiši.

Filijala za Ogersko:

Budimpešta, Franca-Jozefa
trg 5 & 6, v družbeni hiši.

Aktiva družbe dne 31. dec. 1892 frk. 125,305,151.—
Letni zavarovalni dohodki z obrestmi do 31. decembra 1892 „ 22,840,056.—
Izplačanja za zavarovanje, za rente in odkupe i. dr. odkar posluje družba (1848) „ 2719,05,620.—
V zadnjem osemnajstmesecnem poslovanju prijavilo se je novih zavarovanj za „ 125,732,050.—
tako, da se je prijaviло zavarovanj ves čas odkar družba posluje za „ 1,853,916,605.—

Prospekti, cene po katerih se ravna družba pri izdavanju polic in prijavi obrazci dobe se brezplačno pri generalni agenturi v Ljubljani, Tržaška cesta 4 pri GVIDONU ZESCHKO-tu in pri agenturi v Celji pri g. Viljemu HIGERSPERGER-ju. (109) 12-11

Prava

plzenska pivina grenčica

izdelovana samo od iznajditeljev H. & A. Finger v Plznu, je dobiti povsod. (31) 2-1

Prostovoljna dražba

različnih slik in podob bo dne 3. sušca dopoldne pri Fran Krošovicu, pozlatar v Celji, Gospodska ulica št. 9. K obilni udeležbi se vabi. (29) 1

Rudosledna jama

(Freischurf) (30) 1

z vsem potrebnim orodjem oddati je po ceni pri Martinu Koštomaj v Cerovcu, pošta Št. Jur ob juž. žel.

Priporočba.

Slavnemu p. n. potovalnemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem prevzel

„Hotel Liebold“ v Zagrebu.

Hotel leži v sredi mesta (Gajeva ulica št. 12) in je najbolje opravljen. — Na razpolago ima 30 sob ter izvrstno restavracijo.

Mnogoletne skušnje in dovoljni kapital omogoči me, cenjenim gostom najboljše postreči.

Priporočam se še sosebno milim rojakom za mnogobrojni obisk.

Z velespoštovanjem

Karol Doljan,
hotelier „Liebold“.

(1) 3-3

Prodajalnica

z vso pripravo brez zaloge na jako ugodnem prostoru, v Mokronogu pri Sevnici, se da po ugodnih pogojih takoj v najem. — Več se poizve pri upravnistvu „Domovine“. (23) 3-2

Za vsako faro in krajno občino išče se razumna, spoštovana in denarno zanesljiva oseba kot zaupni mož z dobrim postranskim zaslužkom. Pismene ponudbe naj se pošiljajo pod „201191“. Gradec, na pošti ležeče (loco). (16) 10-3

Ribštvo se oddaja v Savinji od pritoka Volske pa do Malih Braslovč v najem na eno ali pa tudi na več let.

Amerikanske trte 2- in 3-letne ukorenjene, najboljše sorte (Rip. souo) kakor tudi

hmelavk več tisoč, zimske seči, stari kave rasti in od 6 metrov dolgosti želi prodati Alojzij Goričar, veleposestnik v Mozirji. (17) 3-3

Na prodaj je hiša z lepim vrtom in nekaj zemljišča. Hiša je zidana, ima pet sob, staro gostilno in kramarjijo ter leži v zelo ugodnem kraju za kupčijo. Več se izve pri upravnistvu „Domovine“. (11) 3-2

Skropilnice

proti strupeni rosi, najboljšega izdelka, po ceni od 2—10 goldinarjev, priporoča Edvard Müller, klepar v Sevnici. (10) 3-3

Prava

španska vina

direktno od tam, dobiti so pri

Anton P. Kolene v Celji

Ljubljanska cesta, 4. 5-5 (154)

Strune

za citre, gosli in kitare znano najboljše vrste iz tovarne Kirchner na Dunaji priporoča.

trgovina D. HRIBAR v Celji.

Izučna pisma

(Lehrbrief)

v slovenskem in nemškem jeziku, priporoča obrtnim združenim in mojstrom

Dragotin Hribar v Celji.